ENRIC BONET

NOTICIES DE L'ALTRE MÓN

MONOLEG

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of North Carolina at Chapel Hill

http://www.archive.org/details/noticiesdelaltre00bone

ENRIC BONET

NOTICIES DE L'ALTRE MÓN

MONÒLEG

BARCELONA

IMPREMPTA «LA CATALANA»
Carrer de Balmes, 71
1911

Aquesta obra es propietat de l'autor. La «Sociedad de autores españoles» es la encarregada de cobrar els drets.

S'ha fet el dipósit que marca la lley.

ESCENA:

Decoració de cementiri. Paret de ninxos, alguna qu'altra tomba, arbres, etc.
Un dels ninxos del fons ha d'esser practicable.

PERSONATJE: HOMO SAPIENS

Vesteix trajo fantàstich d'esquelet; com els de les obres de magia.

Tant el crani com la malla que vestirá l'actor, te d'esser de bon gust artístic y d'agradable presentació.

S'ALSA'L TELÓ

Gran silenci. Es de nit. Al lluny, un mussol singloteja.

S'obra la lápida d'un ninxo del fons, ben fosc: primer surt una mà blanca, després un bras, y per fi'l cap.

HOMO SAPIENS, *sortint del ninxo.*

Mira'l cel, fa un estornut y, cregut de qu'está sol, diu:

Bò!... ¡Ja m'he encostipat!

Com hi ha mon! may haguera dit qu'un cop mort també m'encostiparía!...

608168

Tant mateix, aquella vella que may volia morirse pera veure coses noves, pobreta, anava ben equivocada!

(Petita pausa.)

Per mica qu'un se descuidi... ¡Etxim!!! Mosca! Está clar! la xafogor d'aqui dintre... l'aire fresc d'aqui fòra... ¡Jo no sé quin dia escarmentaré!

(Adonantse del public y avançant fins al prosceni.)

Ah, caram! no'ls havia vist!... Dissimulin, eh!... Estava tan preocupat!...

(Meditatiu.)

A nosaltres, els morts, que ja hem perdut les carns y les bones formes, que no més ens aguantem per cuatre ossets mal ordenats, els encostipats serios ens preocupen molt, prò molt!... ¡Ens maten!!

¡No's poden imaginar la sotregada que reben tots els ossos á cada estornut qu'un esquelet fa! —¡Ni les sotregades dels *rippers*, tenen punt de comparació!

Prò lo que fa mes malicia, es qu'un cop passat l'encostipat, us trobeu á faltar tota una colecció d'ossos que'ls heu perdut tot estornudant. Res: qu'á les nits següents, de dotze per amunt, amb una candeleta encesa, no't toca altre remei que buscar d'assí, d'allá, tots els ossets qu'has perdut durant l'encostipat y qu'are, un cop restablert, els necessites pera èsser del

tot perfecte. Prô á la millor, algú qu'ha passat primer, els heu y se'ls queda. D'aquesta manera s'explica qu'un porti la *canyella* d'aquell, y aquell porti una costella del altre. També's dona el cas que á un qu'en vida li faltaven tres dits, are, un cop mort, n'hi sobrin cuatre.—Prô que caram! en aquest món, la questió es esser perfecte; ja sía amb els ossos teus, ja sía amb els del pròxim...—que pel cás, no ve d'un *esternon*.

(Pausa.)

La gent vulgar, ne forma un concepte fals, carrincló, del nostre rango de mort.

Quan un acaba de fer l'últim badall,—com els pollets—tothom diu lo mateix:—*¡Ditxós d'ell qu'ha acabat de patir!...* Sembla talment que dormi!. . Mes, ay! senyor. Tothom ignora que quan el bagulaire posa els peus á l'habitació del difunt, es quan aquest comença á patir.—Encara que sembli que dormi!

Sempre me'n recordaré d'aquella caixeta curta y estreta, en que, vulgas no vulgas, m'hi van fer cabre!

¡Oh, y després!... Després—com si no n'hi hagués prou amb el bagulaire—ve aquell paseig amb cotxe: desde *Colón á Can-Tunis*. Aquell va y ve tant delicios!...—Sembla que feu un viatjet per las *montanyes russes*.

(Pausa; y cambiant de tò, continúa.)

Creguinme á mí: creguin á n'aquest pobre

Homo sapiens. Per mica que puguin no's morin pas... ¡Quin aburriment!!—Estic segur que del disgust que tindrien, tornaven á morirse desseguida!

Jo, desde que soc mort—que ja fa bastants anys, y no es que me 'n alabi, mal llamp!,—cada dia estic apunt de fer un disbarat. Y'l faré!... ¡Y ben gros que'l faré!!!

Perqué un home com jo, que no fá mal á ningú; que segueix punt per punt les lleis del cementeri, es dir: que no més surt de nits y dorm de día; que no's fica amb ningú y... en una paraula: qu'es home de sa casa—*(senyalant el ninxo)*—nó es ben trist, *cavallers*, qu'arribi l'hora de dormir, y no pugui aclucar els ulls?

Afigúrintse qu'un home va per adormirse y tot d'una, sent: *tric*, *trec*, *trec!... que-trec*, *que-tric*, *que-trec!... que-te-trec*, *que-te-trec*, *y... que-te-tric!!!...* Res: els paletes qu'es passen tot el sant día construint y reformant ninxos y panteons.—¡Are, diguin vostés mateixos, si á un home, per mes *sapiens* que sigui, no li venen tentacions de fer un disbarat!!!

Avuy, sens anar mes lluny: doncs, m'he pasat totes divuit hores donant voltes y revoltes dins la caixa. Y está clar; aquesta es l'hora en qu'encara no hi pogut trencar el son!

Quan anava per adormirme,—Mala negada!—el trepitx de tote una gentada, me desvetlla.

Miro pel foradet que tinc á la lápida, y'm veig á tota una colla de senyors serios, tristos, endolats, seguint á ne'n *Baldiri* y á ne'n *Miquelet*, que traginaven una caixa llarga y negra, y amb unes inicials de paper de plata á la capselera... Jo, desde dins del ninxo—com es us y costúm entre nosaltres—vareig saludar á n'aquell nou company del destí; á n'aquell nou personatje endressadet amb el trajo de les festes, qu'acabava de deixar per sempre 'l món dels vius, pera començar la descomposició en el món dels morts.

El devíen enterrar per aquí el veinat, perque quan menys m'ho esperava, sento una veu de marrá, que diu: QUE'L VOL VEUREEE?... Crits, plors, desesperos, la cantarella d'un capellá, el grinyol de la caixa que ja l'entren, trencadissa de mahons, y ¡au!, l'acompanyament se n'entorna, el trépitx s'allunya, y... el mes gran silenci!...

Es dir, silenci... silenci,... romanços! Encara no feya un ratet que m'estava sol, quiet y disposat á dormirme per segona vegada, quan sento una veueta débil, llastimosa, una veueta de viuda trista, d'aquelles veuetes que fins ens enterneixen á nosaltres, viva Deu! que som com si diguessim, un manyoc d'ossos sense cor y... sense cúa!

Escolto, y sento que diu: ¡Ay, Deu meu! Pobret! ¡Un home tan *salat* com era! Tot el día se'l passava de cap á la gatonera; y després de tocar-

se el nas y ballar una miqueta, treya el cap pel forat, com els gats, y'm deya. *Marramau!... tat!... ¿Que'm veus, ratela?...*

(Arrenca un plor. Aquesta relació la fará ridiculisant una veu plorosa, de dona. Pausa.)

Menos mal qu'aixó ens resulta divertit. Bueno, divertit!... Entenémnos! Divertit per'aquí, que no hi han *cines*, ni *tobogans*, ni *cap taula de burro*, ni... *cap sessió municipal.*

Pro no's crèguin: no tot son diversions ni bons ratos en el món dels morts... També hi han envejosos, cobarts, valents, ganduls, pinxos, y matons; renyines dels de la *fossa-comú* amb els aristócrates de *panteó:* en fí, tota una barreja d'ossos *anárquica-mortuoria-social*, que'l diable que l'entengui!

Aquí, temps endarrera, teníam á ne'n *Nasratat.*—¡Vaya un personatje!—Es el que tallava 'l bacallá á la fossa-comú. Sempre armava brega, sempre organisava y preparava motins, y revolucions macabres, y... sempre, sempre... li tocava 'l rebre.

Recordo que, no fa molt temps, m'estava tan tranquil dins la caixa, tot cantant alló de... *los pinreles de la Serafina*, quan de cop y volta sento un ¡xec! ¡catatréc! ¡sec com un espatéc! acompanyat d'un terrabastall d'ossos. Jo que'm dic:—

Volsthi jugar que á ne'n *Nas-ratat* li ha tocat el rebre!...

Tal dit, tal fet. Surto de la caixa: baixo del ninxo; comenso á caminar, y als pocs passos, me trobo amb tot un escampall d'ossos que feya fredat! *Vèrtebra* per aquí; *Sacro* per enllá, *canyelles* á un cantó, *ditets* á un altre!!!... Mare de Deu de Deu! Alló era una veritable vitrina del *museo Martorell* corretgida y aumentada!

Corro á buscar una pala y un cabás, aviso al sereno y entre 'ls dos varem recullir tots els ossets, un per un. Després, vinga montarlo de cap y de nou, pessa per pessa, ¡que ja'ls dic jo qu'es mes entretingut y aburrit que pescar amb canya!

¡May qu'ho haguessin fet!... Encara no haviam tombat l'esquena que ja sentim uns ¡ays! y ¡uys! que trencaven el cor. Jo que'm tombo y'm veix al *Nas-ratat*, entortolligat amb el cadavre d'un qu'en vida havia sigut metje d'upa!

No hi vareig esser á temps. El metje que me li venta *gleba* tant de gairell, que'n *Nas-ratat,* tot de cop, se torna una pluja d'ossos que al escamparse per terra, talment semblava una desfeta de rosaris.

Jo que sí, ja escarmentat de l'altre cop, vareig ferli:—Noy! que tans romanços! qui't desmunta que't munti, si no perqué buscas rahons!.. Y m'en vareig anar, deixantlo en tant *precaria* situació.

A la nit següent ens reuníem els *morts-vius* d'

aquest cementiri.—Tots esquelets sensats, aimants del ordre, de la tranquilitat y del ben estar dels difunts. Erem set cents ó vuit cents. Jo, com que'm sabia de memoria lo que's tractava de dir, m'enfilo á un desmay y demano la paraula.

¡Companys!—els vareig dir.—Al pujar aquí dalt, no es pas per veurer el meu pare com balla; segons vulgarment se diu. No! Es solsament pera veure si arribém á un acort, posanthi cadascú de nosaltres els *cent cuaranta vuit* ossets que tením per barba.—Ovació delirant: molt soroll de fusta y algún bolet esgarriat.—Calma!... Se tracta de'n *Nas-ratat*, qui aquesta nit passada n' ha tornat á fer de les seves. Espanteuvos!: per dugues vegades me l'han descompost. Dons bé: es necessari que ningù'l toqui de tal com està; d'aquesta manera, com qu'ell no sap d'anatomía, no's podrá montar de nou. Y aixís companys, ens estalviarém feina y disgustos. Ja he dit!

(Pausa, y cambiant de tó.)

Varen passar uns quans dies, y res: perfecte tranquilitat... La cosa anava com una seda. ¡Ay! ¡Ens trobavem al cel!... ¡Pro anava masa bé pera que durés gaire!... Desseguida ens va surtir un minyó que li deien en *Cap-de-teula*, que va substituir á ne'n *Nas-ratat*.

Aquest *Cap-de-teula*, era també de lo mes *tremendo* y *tifa* de la fossa-comú. Unes píldores mal receptades per part del metje, y mal preparades

per part de l'apotecari, van esser la causa de que'l portèssin á n'aquesta eterna vall de llágrimes...

Ell sempre había dit que's venjaría, y va aprofitar l'ocasió de que'n *Nas-ratat* estés en el cabasset pera venjarse.

Tot seguit va cridar á totes les víctimes de potingues y medicaments, y'ls va dir:—¡Víctimes! Ha arribat la nostra! Amunt y crits!... Comensém pel doctor *Ruc Rabia*—que segons diu *La Vanguardia*, l'altre día 's va morir.—Després anirém pel altres. Aquells altres, sabeu? aquells qu'en vida á copia de receptar, sense saber lo que receptaven, van acabar la vida dels pobres clients; y hem de tenir present, senyors víctimes, que la majoría d'aquestos infelissos clients, hem sigut nosaltres. Dons bé: els hem de desenterrar pera tirarlos á la fossa-comú,—aixís nosaltres, pobres esquelets desamparats, tindrém els seus ninxos y panteons, com aquell qui te una torreta á Sant Gervasi, pera pendrehi la fresca á las nits d'istiu,... qu'es quan la calor apreta.

Sens pérdua de temps, va nombrar una comissió revolucionaria, composta per els senyors, *Lleganya*, *Pep d'el rap*, *Ensupit*, *Menta*, *Trenta una barruga*, *Set-ciencies*, *Cor-sec* y en *Geniva neta*...

Aquest últim, es un cas curiós... Víctima del dentat, en vida, tot mastegánt lleminadures, vá quedarse amb una sola dent. Pro, veusshaquí

que 'l día de l' enterro, se li ocorreix á la familia tenir d' ell un recort etern. Y quina m' en fan! Amb un duro úntan la má del enterra-morts pera que li arrenqués la dent, ¡la única dent, de'l *Geniva-neta!*

Pobre *Geniva-neta!* Es lo qu' ell me deya: —Al menys m' haguesin deixat una *munyeca* per' entretenirme!...

(Es posará un dit á la boca, y mastegará com si fos una munyeca de las que solen donar á les criatures de cinc mesos Després d' una petita pausa, dirá:)

Dons bé:—tornant á la conversa.—Si 'n van armar de bullanga els senyors de la comissió revolucionaria!... Me póden creure: de dotze per amunt, era imposible donar un pas per cap carrer del cementiri.

Sort ne varem tenir de 'n *Barmejo*, un que 'n vida havía tingut una *barraca churreria* amb el seu corresponent fonógraf per' animar á la parroquia y molestar als vehíns. Velshiaquí que li arribá la seva hora, y l' home s' entregá en brassos de la mort amb tota la resignació d' un sant cristiá. Ens el porten, y un cop aquí,—jo no sé com s' ho vá *arreglar*; pró, *de la noche á la mañana*, ens el trovém amb un fonògraf que ja 'ls dic jo que feya les delicies de tots els concurrents.

¡Y quín cop d' ull mes *salao* va tenir aquest *Barmejo!*

Allí haguessin vist com tot l'aixám de conspiradors exaltats, deixaven de fer la terrible revolució macábrica, pera anar á sentir una *machicha* ben tocada pel fonògraf, ó un *garrotín*, súper, que segóns en *Barmejo* que n'estaba al corrent, era de lo mes clàssic que 's conexía.

Afigurintse si'n sería de divertida semblant xaranga, qu' hi hagué nit que, tot embobats escoltantlo, ens clarejava. Aixó vá esser la causa de que aquí, en el cementiri, es publiqués el següent bando que deya:

«Aviso á los señores esqueletos.

»Queda terminantemente prohibido organizar » cualquiera clase de espectáculos que ocasione » molestias ó compromisos á la Junta Directiva » de este cementerio, bajo la multa de *quince cos-* » *tillas* y un *pubis*, que se depositarán en la se- » cretaría. Unicamente será permitido hacer gim- » nasia rítmica y pajaritas de papel.»

Perqué, fillets de Deu!, cuan el fonògraf enjegava unes sevillanes d'aquelles qu'alegren als mateixos morts, tot seguit teníam acompanyament d'ossets imitant á castanyoles.—*Amb un dit se rescará una part de les costelles. que farán el mateix soroll qu'els ossets de cuixa de pollastre,*

que, amb tan bon acert, s'usa per les camare lles.—Y desde allá, l' altra part del cementiri, s sentien els crits de... ¡Aaaaay! y ¡olé y tu mare!—Eren els crits entussiastes dels pobres es quelets inválits, que no podíen baixar á peu, fin al peu del fonògraf.

Si la cosa s' engrescava massa, en un momen donat s'ens presentaven tot un floret de momies de lo mes conservat que 's conserva entre nosal tres, y tot seguint el compás del... «*Oliendo á bre* de la *Marina*,» ballaven la complicadíssima danç dels set vels.

D' una correguda s' hi ajuntaven totes le animetes: La *Rosega-sebes*, la *Regira-cuines*, la *Vi lumara*, la del *Canti*, la *Ginabreda*, la *del luna echizador*, y la *pim-pam-pum modelo*. Y entre tot s' armava un *cuadro flamenco* que n'hi havía per tirar la caixa de fusta al foc!

(Dient això se senten tocar les cuatre
Pausa breu, y contínua).

Senyors: prous noticies! Acaben de tocar le cuatre!... Es l' hora en que tots els morts, diver tits y no divertits, vius y calaveres, tenen qu deixar el passeig y tornar al seu domicili.

Crec haverloshi donat suficientes noticies per que's puguin fer carreg de lo qu'es vida de mort Pro, avans de pèrdrels de vista, jo, que soc un filàntrop, vull donarloshi un concell:—No vul guin pas morirse! ¡Oh, no!... Visquin tant com

puguin!... Perqué, verdaderament, no hi ha vida mes morta que la de mort, ni mes arrastrada que la d'arrastrar tots els ossos per tota una eternitat.

(Gira l'esquena per anarsen al seu ninxo, mes de sopte 's tomba, y diu:)

¡Ah! Per lo demés, ja ho saben:—*Homo sapiens*, servidor de vostés. Via Sant Olegari, 458, primer, única porta, casa á la séva disposició.

(S'en va calmosament al ninxo. Baixa'l teló poc á poc. Homo sapiens se fica al ninxo. Treyent el cap diu:)

Senyores!. . Senyors!... Bona nit!... dic : Bon día y bona hora!

(Ell mateix se tanca, y al lluny, se sent la repetició de les cuatre, al mateix temps que'l teló va baixant lentament.)

FÍ DEL MONÒLEG.

30 cts.